

# **POLIISIN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2022–2025 JA TULOSSUUNNITELMA 2021**

*POL-2021-23401*

## SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	3
2. KESKEISIMMÄT TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET POLIISITOIMINNAN KANNALTA.....	3
3. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN YHTEISET STRATEGISET TAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE 2021–2025 .....	5
3.1 Turvallisuuden tunne on korkea.....	5
3.2 Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa .....	6
3.3 Kansallisen turvallisuuden uhkat torjutaan.....	6
3.4 Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävää .....	6
3.5 Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon .....	6
4. POLIISIN STRATEGIAN 2020–2024 KESKEISET TAVOITTEET JA STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOIMEENPANO 2021–2025 .....	6
4.1 Turvaamme arjen ja pidämme luottamuksen poliisiin korkeana .....	7
4.2 Ennalta estämme rikoksia ja häiriöitä .....	8
4.3 Paljastamme ja selvitämme erityisesti vakavia rikoksia tehokkaasti.....	10
4.4 Tuotamme nykyaikaisia, turvallisia ja kehittyviä palveluita, teemme yhteistyötä ja viestimme aktiivisesti.....	12
4.5 Kestävän kehityksen tavoitteet .....	13
4.6 Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen tavoitteet.....	14
4.7 Strategian mahdollistaja – hyvinvoiva henkilöstö.....	14
5. POLIISITOIMEN MÄÄRÄRAHAKEHYKSET VUOSINA 2021–2025 .....	16
6. SEURANTATIEDOT .....	16
Muut keskeiset indikaattorit .....	17
7. TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN VAHVISTAMINEN .....	19
POLIISIN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN 2022–2024 JA TULOSSUUNNITELMA 2021 -ASIAKIRJAN LIITE.....	20
POLIISIHALLINNON TOIMINTAAN VAIKUTTAVAT LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEET .....	20
1. Käynnissä olevat .....	20
2. Suunnitellut lainsäädäntöhankkeet .....	25

# 1. JOHDANTO

Poliisin toiminta- ja taloussuunnitelman toteuttaminen kytkeytyy sisäministeriön hallinnonalan visioon, jonka mukaan hallinnonalan päämääränä on edetä kohden tavoitetilaa, jossa ”Suomi on Euroopan turvallisin ja yhdenvertaisin maa”.

Poliisin toiminta- ja taloussuunnitelma on osa poliisin strategian sekä hallitusohjelman ja sisäministeriön konsernistrategian toimeenpanoa.

Toiminta- ja taloussuunnitelmaan ja sen toteuttamiseen vaikuttavat erityisesti myös valtioneuvoston kehys- ja budjettipäätökset.

## 2. KESKEISIMMÄT TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET POLIISITOIMINNAN KANNALTA

Megatrendit kuten teknologinen kehitys, kansainvälistyminen, henkilökohtaisten arvojen korostuminen sekä kaupungistuminen ovat jo pitkään muuttaneet poliisin toimintaympäristöä. Muutos jatkuu edelleen, mutta viimeisen puolentoista vuoden aikana toimintaympäristö on ollut muutostilassa Covid-19-viruksen aiheuttaman globaalin pandemian vuoksi. Valtioneuvoston 19.3.2020 julistamat poikkeusolot, Uudenmaan salku sekä useat rajoitus- ja suositus-toimenpiteet ovat olleet poikkeuksellisia. Pandemialla sekä sen aiheuttamilla rajoituksilla on ollut väistämättä vaikutuksia lähes jokaisen arkeen ainakin välillisesti. Poliisin toimintaympäristön näkökulmasta pandemialla on ollut sekä odotettuja ja osin odottamattomia vaikutuksia. Poliisin näkökulmasta vaikutukset ovat olleet positiivisia esimerkiksi julkisilla paikoilla tehtyjen pahoinpitelyiden ja häiriöiden määriin. Matkustamisen vähennyttä poliisin lupapalveluiden asiakasmäärät ovat vähentyneet, kun passeja ja henkilökortteja on jätetty uusimatta. Toisaalta osa ennakoituista vaikutuksista on ainakin toistaiseksi jäänyt toteutumatta. Esimerkiksi liikkumisrajoitusten sivutuotteena huumausaineiden saatavuuden oletettiin vaikeutuvan. Selvitysten mukaan huumausaineiden määrä ja niiden ympärillä lieveilmiöt ovat paremminkin lisääntyneet edelleen.

Lisääntyneiden etätöiden ja liikkumisrajoitusten ja -suositusten myötä ihmiset viettävät enemmän aikaa kodeissaan, jolloin myös poliisin hälytystehtävät ovat painottuneet kotiosoitteisiin. Kotihälytystehtävistä merkittävä osa on häiritsevää metelistä aiheutuneita. Seurauksissa on nähtävissä myös pahoinpitelyrikosten painottuminen aikaisempaa voimakkaammin yksityisiin tiloihin. Pahoinpitely yksityisessä tilassa voi tapahtua myös entuudestaan tuntemattomien kesken, mutta valitettavasti osa pahoinpitelyistä on perheen sisäisiä. Ihmisten arki on muuttunut pandemiaan liittyvän epätietoisuuden, asetettujen rajoitusten, ja sen ennakoituaan muuttuvan myös heikentyvän taloustilanteen myötä. Tämä heijastuu myös perheiden tilanteeseen ja työtapojen nopeaan muutokseen. Suuri tiedon määrä ja tarve altistavat niin tahattomalle kuin tahalliseksi informaatiovaikuttamiselle. Yksi tästä koitua seurannaisvaikutus koskee kansalaisten asiantuntemuksen tunnetta – luottamus viranomaisten asiantuntemukseen voi kyseenalaistua oman asiantuntemuksen rinnalla ja johtaa näin käyttäytymään annettuja virallisia ohjeistuksia vastaan. Tiedon merkitys poliisin toiminnan kannalta on kasvanut edelleen ja asettaa vaatimuksia niin tiedon käsittelylle kuin sen laadun tunnistamiselle. Tiedon yhteentoimivuuden ja saavutettavuuden vaatimukset ovat uudistuneen lainsäädännön myötä korostuneet yhteiskunnassa ja heijastuvat myös poliisin toimintaan.

Tietoverkkojen hyödyntäminen arjen asioihin yleistyy kovaa vauhtia. Rikollisiin tarkoituksiin tietoverkkoja hyödynnetään esimerkiksi tehtaillessa verkkoavusteisia petoksia. Myös erilaiset tietomurrot ja tietojen kalastelu ovat tulleet jäädäkseen. Kokoluokaltaan ennennäkemätön

rikoskokonaisuus tuli julkisuuteen loppuvuodesta 2020, kun poliisi tiedotti tutkittavana olevasta psykoterapiakeskus Vastaamoon tehdystä tietomurrosta. Kyseinen tapaus on myös hyvä kuvaus siitä, minkälaisen haasteiden edessä 2020-luvun yhteiskunta ja poliisi osana sitä ovat. Rikostutkinnan uudet haasteet ovat perinteisten haasteiden rinnalla yhä enemmän suurten datamassojen hallinnassa ja niiden tutkinnassa, verkkovälitteisten rikosten kansainvälisyydessä sekä lainsäädännön rakentumisessa ajatukselle reaali maailman rakenteista. Erilaiset salausten menetelmät laitteissa, sovelluksissa ja käyttöjärjestelmissä sekä verkkoliikenteessä lisääntyvät edelleen ja edellyttävät poliisin omien menetelmien, laitteistojen ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Poliisin henkilö- ja materiaaliressursseista yhä suurempi osa on väistämättä sidottu verkkoliittynneiden asioiden ratkaisemiseen samalla kun perinteiset haasteet eivät ole hävinneet mihinkään. Tällä on väistämättä vaikutusta esimerkiksi rikosten selviämisen prosentteihin sekä tutkinta-aikoihin. Toisaalta teknologinen kehitys luo paljon mahdollisuuksia tehokkaammalle toiminnalle, työnteon uusille malleille ja kyvyille palvella asiakkaita.

Vuonna 2021 Covid-19 rokotteiden globaali jakelu on aloitettu ja tilanteeseen odotetaan parannusta kuluvan vuoden aikana. Rajoitusten purkamisen voitaneen odottaa väliaikaisesti lisäävään lupapalveluihin kohdistuvaa kysyntää ja toisaalta yleisötapahtumien ja ravintolassa käymiseen liittyvää ihmisten liikkumista sekä häiriöitä. Myös viivästyneiden rikosilmoitusten teko on mahdollista. Väliaikaisen pyrähdysten jälkeen tilanteen odotetaan tasaantuvan. Covid-19 pandemian vaikutukset poliisin toimintaympäristöön näkyvät mm. poliisin varautumisessa.

Kansainvälistyminen on jo pitkään näkynyt ihmisten, tavaroiden ja palvelujen vapaampana liikkumisena. Ihmisten lisääntyvä liikkuvuus yhdessä internetin mahdollistaman nopean tiedonvälityksen kanssa tekee myös arkisesta rikollisuudesta yhä kansainvälisempää. Maassa olevien ulkomaalaisten määrän kasvu ilmenee lisääntyneenä edustuksena joissakin rikostyypeissä sekä tuoden uusia kulttuurisidonnaisia rikosmuotoja. Vieraskielisten ja erilaisista kulttuureista tulleiden tai niistä vierailevien henkilöiden kohtaaminen poliisiasioissa edellyttää poliisilta yhä enemmän kyvykkyyttä näiden asioiden huomioimiseen.

Keskustelukulttuurin muutos yhdessä nopean tiedonvälityksen kanssa muuttaa osaltaan poliisiin kohdistuvia odotuksia. Lähes jokaisella alle 55-vuotiaalla on käytössään älypuhelin ja näin mukana kulkeva yhteys nettiin. Mahdollisuus keskusteluun anonyymisti tai valehenkilöllisyyden turvin mahdollistaa väärän tiedon levittämistä, vihapuhetta ja maalittamista uusilla tavoilla myös perinteisen rikollisuuden, kuten perheväkivallan tai asiakastyötä tekeviin kohdistuvan uhkailun yhteydessä. Julkista keskustelua kuvaa yhä enemmän sen ennakoimattomuus ja tiedon nopea leviäminen voi liikuttaa suuriakin ihmismassoja nopeasti myös reaali maailmassa. Kuvat, videot ja livekuvalähetykset rikos- ja onnettomuuspaikoilta ovat nopeasti suuren yleisön saatavilla. Kaupunkeihin kohdistuvat muuttoliikkeet kasvattavat tehtävämääriä ja häiriöiden riskiä kasvukeskuksissa. Samanaikaisesti maaseudun ja erityisen harvaan asutun ns. harva-alueen palvelutarpeisiin tulisi pystyä vastaamaan yhdenvertaisesti. Hälytystehtävien toimintavalmiuden ylläpitämisen lisäksi palveluodotukset aiheuttavat painetta myös poliisin viestinnälle ja digitaalisten palveluiden kehittämiseksi.

Internetin käytön yleistyminen mahdollistaa myös suurten massojen tavoittamista uudella tavalla. Palvelunestohyökkäykset, tietojen kalastelut ja tietomurrot yleistyvät ja voivat pahimmillaan toimia osana koko toimintaa lamauttavia hybridiuhkia. Kansalaisen arjessa informaatiovaikuttamisen lisäksi netin yleistyminen näkyy erilaisina tilausansoina, lapsiin kohdistuvana groomingina sekä siten, että erilaisten rikosten uhriksi voi joutua yhä useammin etänä virtuaaliympäristössä. Myös tiedonhankinta rikollisiin tarkoituksiin on mahdollista ja esimerkiksi esineiden internetin ja tekoälyn tuomia haasteita ei ole vielä kokonaisuudessaan tunnistettu. Verkkojen välityksellä myös ostetaan ja myydään laitonta materiaalia, rikollisia palveluita ja rikoksen tekeminen on yhä helpompaa teetättää tai kierrättää ulkomailta käsin jälkien peittämiseksi. Teknisen kehityksen myötä internet-tiedustelutarpeen lisäksi poliisia kuormittaa digitaaliforensiikan, kuten puhelinten ja tietokoneiden tutkintatarpeet yhä

suuremmissa osassa myös perinteisiä rikostapauksia. Tietoverkkorikollisuuden kasvu ja kehittyminen edellyttävät poliisilta entistä enemmän kyvykkyyttä ja panostusta myös poliisin tietoturvallisuuden omasuojan ylläpitoon ja kehittämiseen, jonka tavoitteena on tietojen suojaaminen ja poliisin toimintakyvykkyyden ylläpito.

Ilmastonmuutos vaikuttaa fyysisen ympäristön lisäksi ilmastoarvoja korostavaan sääntelyyn sekä arvovalintoja korostavaan polarisoituvaan keskustelukulttuuriin. Samalla kun ilmaston ja ympäristön suojelemiseksi etsitään uusia keinoja, uusi sääntely lisää liiketoiminnan kustannuksia. Sääntelyn kiertäminen voi tarjota rikollisille vähäriskisiä ansaintamahdollisuuksia niin jäterikollisuudessa kuin liikennekuljetuksissakin. Törkeillä ympäristörikoksilla on myös yhteyksiä järjestäytyneeseen rikollisuuteen, jonka arvioidaan olevan yleisesti Euroopassa kasvamassa, kansainvälistymässä ja kovenemassa. Ilmastoarvojen huomioiminen edellyttää myös poliisilta suunnitelmallista kestävä kehityksen edistämistä.

Huumausaineiden käytön lisääntyminen ja yhä nuorempien siirtyminen huumausaineiden käyttäjiksi lisää moniongelmaisten nuorten pahoinvointia, huumausaineliittäisiä liikennerikoksia, julkisten paikkojen häiriöitä sekä huumausaineisiin liittyvää muuta oheisrikollisuutta. Huumausaineiden käytön lisääntymisellä lieveilmiöineen on myös vaikutuksia poliisin työturvallisuuteen. Huumausainerikollisuuteen, ympäristörikollisuuteen sekä seksuaalirikollisuuteen liittyvistä teoista kuten muistakin rikoksista vain osa tulee poliisin tietoon. Piilorikollisuuden osuuden vähentäminen lisää paineita poliisin paljastavalle toiminnalle, kansainväliselle yhteistyölle sekä hyvälle yhteistyörakenteille niin EET-toiminnan kuin yleisemminkin viranomaisten välisten verkostojen ja tiedonvaihdon osalta.

Nuorten tekemät rikokset ja nuorten pahoinvoinnin lisääntyminen koronarajoitusten vuoksi huolestuttavat viranomaisia. Syksyllä 2020 kolmen alaikäisen nuoren ikätoveriinsa kohdistama henkirikos ja muutama muu poikkeuksellisen raaka nuorten tekemä teko nosti keskusteluun näkemyksen nuorisorikollisuuden raaistumisesta. Näiden tekojen perusteella ei suoraan voida yleistää, että näin on, mutta huolestuttavia merkkejä tämän suuntaisesta kehityksestä on nähtävissä. Tämä lisää painetta poliisin ennalta estävän toimintaan, erityisesti ankkuritoimintaan, sekä aktiivisen viranomaisyhteistyön ja tiedonvaihdon kehittämiseksi.

EU:n turvallisuusunionistrategia, joka annettiin 24.7.2020, ohjaa unionitason työtä tulevina vuosina. Strategiassa painottuu uhkien monimuotoisuus ja muuttuva luonne. Se sisältää horisontaalisia painotuksia ja sen läpileikkaavaksi elementiksi on nostettu yhteistyö ja tiedonvaihto. Tulevina vuosina jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä on tarkoitus uudistaa ja ajantasaistaa komission antamien lainsäädäntöehdotusten myötä. Tämä työ on jo alkanut Europolia koskevalla lainsäädäntöehdotuksella. Suuri osa oikeus- ja sisäasioiden EU-säännöstä on nykyään suoraan jäsenvaltioiden viranomaisia velvoittavia ja sellaisenaan sovellettavia, joten aktiivinen osallistuminen säädösneuvotteluihin ja niissä vaikuttaminen on poliisin kannalta tärkeää.

## 3. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN YHTEISET STRATEGISET TAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE 2021–2025

### 3.1 Turvallisuuden tunne on korkea

- Huolehdimme laadukkaiden sisäisen turvallisuuden palveluiden tuottamisesta - viranomaiset ovat näkyvissä ja tavoitettavissa.
- Pidämme luottamuksen viranomaisiin korkeana.
- Viestimme avoimesti ja oikea-aikaisesti toiminnastamme ja välitämme monipuolista tietoa turvallisuudesta - viestintä tukee turvallisuuden tunnetta.

### **3.2 Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa**

- Tunnistamme uhkaavat ilmiöt ja kykenemme reagoimaan niihin.
- Ehkäisemme ennalta mahdollisimman monta rikosta ja onnettomuutta.
- Edistämme yksilöiden ja yhteisöjen kykyä toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa.
- Kykenemme osoittamaan hätätilanteisiin apua.
- Torjumme yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä yhteiskuntarauhaa vaarantavaa toimintaa.

### **3.3 Kansallisen turvallisuuden uhkat torjutaan**

- Tunnistamme kansallista turvallisuutta uhkaavat ilmiöt.
- Paljastamme ja estämme uhat oikea-aikaisesti.
- Yhteensovitamme siviilivalmiutta.
- Huolehdimme valtakunnan rajojen koskemattomuudesta.
- Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

### **3.4 Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä**

- Edistämme Suomen elinvoimaisuutta tukevaa maahanmuuttoa.
- Varmistamme kansainvälisen suojelun hakemiseen liittyvien menettelyjen oikeudenmukaisuuden, oikeusturvan toteutumisen ja sujuvuuden.
- Ehkäisemme ja torjumme laitonta maahantuloa ja maassaoloa.
- Viestimme maahanmuutosta kattavasti ja tosiasioihin perustuen.

### **3.5 Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon**

- Varmistamme strategian toimeenpanon edellyttämän riittävän henkilöstön.
- Varmistamme henkilöstölle terveelliset työtilat ja uudenaikaiset työvälineet.
- Kehitämme osaamista strategia- ja tulevaisuuslähtöisesti.
- Johdamme henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti.
- Olemme työnantajana ja työhyvinvoinnin ylläpitäjänä edelläkävijä.
- Teemme yhteistyötä kansallisesti, Euroopan unionissa, lähialueilla sekä osana kansainvälistä yhteisöä.

Lisäksi sisäministeriön strategisina tavoitteina ja painopisteinä suunnittelukaudella ovat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä kestävä kehitys toimenpiteet.

## **4. POLIISIN STRATEGIAN 2020–2024 KESKEISET TAVOITTEET JA STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOIMEENPANO 2021–2025**

Poliisin strategia on annettu 27.3.2020 vuosille 2020–2024.

Toiminta- ja taloussuunnitelmassa kuvataan poliisin strategiset tavoitteet ja siinä priorisoidut linjaukset sekä toimenpiteet, joiden avulla strategian keskeiset tavoitteet saavutetaan asettaen myös keskeisimmät linjaukset strategian toteuttamisen kannalta keskeiselle mahdollistajalle eli henkilöstölle. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa on kuvattu pidemmän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät toimenpiteet samoin kuin v. 2021 keskeiset toimenpiteet.

Poliisin strategian toteuttaminen on mahdollista, kun

- vahvistamme henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja sitoutumista,
- johdamme toimintaa tuloshakuisesti ja vaikuttavuutta tavoitellen,
- turvaamme toimintakriittiset ICT-palvelut ja hyödynnämme uusia teknologioita,
- yhdenmukaistamme toimintaprosesseja,

- vahvistamme yhteistyötä keskeisten sidosryhmien kanssa,
- toimimme tietojohtoisesti, teemme monipuolista analyysia ja ennakoimme tulevaa
- viestimme avoimesti ja yhtenäisesti.

#### 4.1 Turvaamme arjen ja pidämme luottamuksen poliisiin korkeana

*Strategiassa on priorisoitu seuraavat linjaukset:*

- Hoidamme kiireelliset hälytystehtävät tehokkaasti alueelliset piirteet huomioiden myös poikkeuksellisissa tilanteissa.
- Näymme, olemme helposti lähestyttäviä ja pidämme kansalaisten luottamuksen poliisiin korkeana.
- Turvaamme arkea myös virtuaaliympäristössä.
- Olemme ennakoivasti mukana kehittämässä ja monipuolisesti käyttämässä teknologiaa lainvalvonnassa.
- Tuemme henkilöstön hyvinvointia ja liikkuvuutta tehtävien välillä monipuolisen ammatillisuuden kasvattamiseksi ja sitoutumisen vahvistamiseksi.
- Varmistamme, että henkilöstöllä on ajanmukaiset työvälineet ja valmiudet sekä terveelliset ja turvalliset työtilat.

#### Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuosina 2021–2025

- Hallitusohjelman mukainen poliisin lisäresursoinnin kohdennus on suunniteltu hallituskaudelle ja sitä toimeenpannaan.
- Aloitetaan viiden riskialueen toimintavalmiusaikojen seuranta ja aloitetaan toimenpiteet enimmäistoimintavalmiusaikojen saavuttamiseksi kaikkien kuntien osalta (siirtymäaika 2023).
- Valmistellaan uusi tietojohtoisen poliisitoiminnan ohjaustyökalu hälytystoiminnan ohjaamiseen käytettävissä olevien resurssien puitteissa.
- Digitalisuutta edistetään operatiivista toimintaa koskevissa kehittämishankkeissa käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa
- Turvataan poliisitoiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimivuus käytössä olevien voimavarojen puitteissa
- Suunnitellaan ja toteutetaan sisäministeriön veloitteen mukaisesti poliisin liikenneturvallisuuden ja liikennevalvonnan toimintaohjelman 2021-2024 täytäntöönpano, sekä kehitetään siihen liittyvää poliisin toiminnan vaikuttavuuden mittaamista
- YVV:n monitorointiraportit ja niissä olevat toimenpide-ehdotukset käydään läpi ja huomioidaan tarvittaessa poliisin ohjeistuksessa ja operatiivisessa toiminnassa
- Turvallisuuden tunnetta tuetaan strategisella viestinnällä. Lisätään oikea-aikaisella viestinnällä poliisitoiminnan vaikuttavuutta ja ylläpidetään vahvaa luottamusta poliisiin. Poliisi on mukana SM:n perustamassa strategisen turvallisuusviestinnän yhteistyöryhmässä ja turvallisuuden tunteeseen liittyvän mittariston kehittämisessä. Poliisi osallistuu SM:n viestinnän työryhmään, jossa valmistellaan turvallisuuden tunteen mittaristo.
- Poliisissa panostetaan tietojen saavutettavuuden vaatimusten toteuttamiseen ja kehitetään edelleen tietojohtoisuutta.
- Poliisin suoritus- ja suojauskyvyn toimintaympäristön vaatimusten mukaisuutta vastaavat kalusto- ja välinehankinnat, ml. henkilökohtaiset suojarusteet, perustuvat hankinnoille laadittuun pitkän aikavälin tiekarttaan, mikä ohjaa hankintojen tekemistä ja niiden rahoittamista. Hankintatoimen päälinjaukset kirjataan poliisin hankintastrategiaan, jossa kuvataan, miten poliisi toimeenpanee valtion julkisten hankintojen strategiaa.
- Edistetään aktiivisesti toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan tilatehokkuuden kasvattaminen ja toimitilakustannusten hillitseminen.
- Osallistutaan valtioon uuden toimitilastrategian valmisteluun ja toimeenpanoon mm. poliisin toimitilastrategiaa päivittämällä.

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuonna 2021:**

- Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus turvataan nykyisellä tasolla.
- Aloitetaan viiden riskialueen toimintavalmiusaikojen seuranta ja aloitetaan toimenpiteet enimmäistoimintavalmiusaikojen saavuttamiseksi kaikkien kuntien osalta (siirtymäaika 2023).
- Toteutetaan Valvonta- ja hälytystoiminnan tila -selvityshankkeen toimenpiteitä.
- Kohdennetaan uhka-arvioihin perustuen näkyvää valvontaa suuriin yleisötilaisuuksiin ja huolehditaan uhka-arvioon perustuvasta suorituskyvystä turvallisuuden ylläpitämiseksi.
- Selkiytetään organisaatorakennetta siten, että sakkomenettely ja liikennevirhemaksumenettely sekä niiden seuranta ja ohjaus on vastuutettu selkeästi yhdelle toimintasektorille/yksikölle.
- Kansainvälisiä tietojärjestelmiä kuten Europol, Interpol ja Schengen ja kansainvälisen yhteistyön muita mekanismeja hyödynnetään tehokkaasti. Tietojärjestelmiin tehdään hakuja ja niihin tallennetaan rikos- ja rikostiedustelutietoja aktiivisesti. Europolin Siena-järjestelmää käytetään EU-maiden väliseen viestintään. Poliisiammattikorkeakoulun ja Keskusrikospoliisin tarjoamaa koulutusta ja perehdytystä hyödynnetään kattavasti.
- Kattavalla ja oikein kohdennetulla sisäisellä valvonnalla varmistetaan toiminnan lainmukaisuus ja tuloksellisuus.

#### **4.2 Ennalta estämme rikoksia ja häiriöitä**

*Strategiassa on priorisoitu seuraavat linjaukset:*

- Valvomme kaduilla ja verkossa suunnitelmallisesti ja ennalta estävästi.
- Puutumme varhain rikoksiin ja häiriöihin.
- Käytämme resursseja joustavasti ja siirrämme painopistettä ennalta estävyyteen.
- Lisäämme hallinnollisen rikostorjunnan mahdollisuuksia osana ennalta estävyyttä.
- Tehostamme kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä toimintaympäristön muutosten ennakoimiseksi ja rikollisuuden torjumiseksi.
- Panostamme tietojohdoisuuteen ja analyysiin osana ennakointia.
- Huomioimme ennalta estävyyden johtamisen ja henkilöstön kouluttamisessa, sekä sitä kautta koko työnteon kulttuurissa

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuosina 2021–2025**

- Kehitetään suunnitelmallisesti poliisin organisaatio-, tieto- ja kyberturvallisuuden omasuojaa ja tilannekuvaa sekä ICT-varautumista
- Kehitetään johto- ja tilannekeskusverkoston viestinnällistä suorituskykyä. Tehostetaan suunnitelmallista ja ennakoivaa ennalta estävää viestintää rikosilmiöistä.
- Ennalta estävän työn (EET) strategiaa ja sen toimeenpanosuunnitelmaa toteutetaan SM:n linjausten ja POHA:n ohjeistuksen mukaisesti poikkileikkaavasti kaikessa poliisitoiminnassa hyödyntäen vakiintuneita rakenteita.
- Yhteistyön tiivistäminen ja yhteisen pandemiaan liittyvän valmiussuunnittelun aloittaminen sosiaali- ja terveyshuolto-viranomaisten kanssa
- Hallitusohjelman mukaisesti arpajaislain vastaiseen markkinointiin puututaan tehokkaasti.
- Kehitetään ja tuotetaan strategista analyysiä poliisin strategisen johtamisen sekä yhteiskunnallisen keskustelun tueksi. Lisäksi kehitetään taktista analyysiä tukemaan sektori- tai teemakohtaisen toiminnan painopisteiden analyysiä ja taktisen tilannekuvan ylläpitoa. Tavoitteena on linkittää tuloksellisuusketjun mukaisesti ylemmän strategisen johdon tiedolla johtaminen operatiivisen toiminnan johtamiseen. Strategista, taktista ja operatiivista toimintaa tukemaan kehitetään analytiikan palveluita ja tuotteita.
- Teemavalvonnoista viestitään aktiivisesti tavoitteena ennalta estää rikoksia ja häiriöitä
- Toteutetaan poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelmaa.



- Liikennevalvonnan painopistealueena ovat törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja rattijuopumukset sekä ajoterveys. Valvontaa kohdennetaan erityisesti turvalaitteiden ja tarkkaavaisuutta häiritsevien tekijöiden valvontaan. Huumerattijuopumusten kiinnijäämisriskiä lisätään liikenneanalyysin ja rikostorjunnan kohdetietoa hyödyntämällä sekä Revika -järjestelmän käyttöä tehostamalla.
- Raskaan liikenteen valvontaa tehostetaan, huomioiden ammattiliikenteen harmaan talouden torjunta ja poliisilaitosrajat ylittävä yhteistyö sekä osaamisen lisääminen.
- Erityisesti raskaan ammattimaisen liikenteen ja siihen liittyvän harmaan talouden torjunnassa kehitetään yhteistyötä valtakunnallisen PTR rikostiedustelu ja analyysikeskuksen kanssa, sekä pyritään toteuttamaan PTR-viranomaisten yhteisiä valvontaoperaatioita

### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuonna 2021:**

- Poliisin ennalta estävän työn strategiaa ja sen keskeisiä työmuotoja toteutetaan poikkileikkaavasti kaikessa poliisitoiminnassa.
- Kiinnitetään erityistä huomiota perhe- ja lähisuhdeväkivallan sekä lapsiin kohdistuvien väkivalta- ja seksuaalirikosten torjuntaan sekä niihin liittyvän uusintarikollisuuden ennalta estämiseen. Suoritetaan rikoksen uhrien ohjaamiset ja suojelutarpeenarvioinnit ilman aiheutonta viivytystä heti akuutin tilanteen yhteydessä sekä varmistetaan rikoksesta epäiltyjen ja rikoksesta tuomittujen tukipalveluihin ohjaaminen yhteistyössä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Käytetään pakkokeinoja tarkoituksenmukaisesti perhe- ja lähisuhdeväkivallan yhteydessä etenkin poliisin määräämän väliaikaisen lähestymiskiellon osalta.
- Vakavaan väkivaltaan syylliseksi epäiltyjen ase- ja turva-alan- yms. luvat otetaan tehostettuun lupavalvontamenettelyyn.
- Varmistetaan, että poliisilaitoksen sisäiset menettelytavat ampuma-aselupaharkintaan ja aseiden käsittelyyn liittyen ovat ajan tasalla ja että ampuma-aseisiin liittyvää asiantuntemusta hyödynnetään yli sektorirajojen. Huolehditaan erityisesti siitä, että sektorien välinen tietojenvaihto on kuvattu ja ohjeistettu, ja poliisilaitoksen tietoon tulleisiin aseisiin kohdistetaan riittävää jäljitystä (tracing).
- Rajat ylittävää ammattimaista rikollisuutta torjutaan tehokkaasti kehittämällä ATI -yksiköiden, liikkuvan rikollisuuden tutkintaryhmien sekä valvonta- ja hälytystoiminnan yhteistoimintaa. Tehostetaan po. rikollisuuden tilannekuvaan perustuvaa operatiivista johtamista / ohjausta. Rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa ja tilannekuvan muodostamisessa hyödynnetään kansainvälisiä tietovarantoja kattavasti ja niihin tallennetaan tietoa aktiivisesti.
- Kehitetään tietoverkkorikosten ja tietoverkkoa hyväksikäyttäen tehtävien rikosten torjuntaa annettuja lisäresursseja hyväksikäyttäen painottaen ko. rikosten taktisen tutkinnan osaamista. Poliisilaitoksen toiminta organisoidaan siten, että ko. rikosten taktista tutkintaa keskitetään henkilöille, joilla on tehtävän edellyttämä riittävä ammattitaito. Osaamista ja rakenteita kehitetään siten, että osaamisen pysyvyys taataan.
- Tietoverkkorikosten ja tietoverkkoja hyväksikäyttäen tehtyjen rikosten torjuntaa tehostetaan kehittämällä osaamista rikoslajineutraalisti poliisilaitoksissa koulutuksella ja kehittämällä tutkinnan organisaatioita, joka tukee asiantuntemuksen lisääntymistä ja säilymistä. Ennalta estävässä työssä säännöllisellä alueellisella ja valtakunnallisella viestinnällä vähennetään rikosvahinkoja.
- Liikennevalvonnan painopistealueet ovat törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja rattijuopumukset. Lisäksi valvontaa kohdennetaan erityisesti turvalaitteiden ja tarkkaavaisuutta häiritsevien tekijöiden valvontaan. Erityisesti huumerattijuopumusten kiinnijäämisriskiä lisätään liikenneanalyysin ja rikostorjunnan kohdetietoa hyödyntämällä sekä Revika -järjestelmän käyttöä tehostamalla.
- Raskaan liikenteen valvontaa tehostetaan varmistamalla raskaan liikenteen valvontaryhmien tosiasiallinen mahdollisuus suorittaa monipuolista valvontatehtävää,

huomioiden myös poliisilaitosrajat ylittävä yhteistyö. Parannetaan liikennesektoreiden/-ryhmien raskaan liikenteen perustason osaamista ohjauksen ja koulutuksen kautta. Raskaan liikenteen valvonnassa valvotaan tehokkaasti myös muuta rikollisuutta.

- Tuetaan SM:n vastuulla olevan siviilikriisinhallinnan tavoitteiden toteutumista mahdollistamalla henkilökuntansa valmiuksia osallistua siviilikriisinhallinnan tehtäviin, erityisesti naisten.
- Ennalta estävän toiminnan kohteet valitaan tietojohdoisesti analyysin tukemana ja lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota lähiöturvallisuuteen ja palvelutason kannalta haasteellisiin sekä harvaan asuttuihin alueisiin.
- Laitonta maassa oleskelua torjutaan aktiivisesti ulkomaalaisvalvonnalla muun muassa maassa oleskelun edellytysten tarkistamisella. Lakisääteisten edellytysten täytyessä ryhdytään tarvittaviin toimiin. Palautustoiminta on tehokasta.

### **4.3 Paljastamme ja selvitämme erityisesti vakavia rikoksia tehokkaasti**

*Strategiassa on priorisoitu seuraavat linjaukset:*

- Pidämme vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten selvitystason korkeana ja tutkinta-ajan kohtuullisena.
- Panostamme rikosprosessin alku- ja esikäsitteilytoimiin, ja vapautamme resursseja priorisoituihin tutkintakokonaisuuksiin
- Painotamme yhteiskunnallisilta vaikutuksiltaan merkittävien rikosten, kuten ympäristö- ja huumausainerikosten, paljastamista ja tutkimista sekä rikoshyödyn takaisinsaantia.
- Kehitämme henkilöstölle monipuolisia ja motivoivia rikostorjunnan työtehtäviä, sekä työn tekemistä palvelevia prosesseja.
- Painotamme rikostorjunnan kansainvälistä yhteistyötä.
- Vähennämme piilorikollisuuden osuutta lisäämällä kansalaisten ilmoitusaktiivisuutta, sekä panostamalla paljastavaan tutkintaan ja tiedusteluun.

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuosina 2021–2025**

- Kiinnitetään erityistä huomioita haavoittuvassa ja heikommassa asemassa oleviin rikoksen uhreihin ja heidän tilanteensa kokonaisvaltaiseen hoitamiseen. Erityisesti perhe- ja lähisuhdeväkivallan sekä naisiin kohdistuvan väkivallan ja lapsiin kohdistuvien rikosten torjuntaan.
- Käytetään tehokkaasti ja monipuolisesti tarkoituksenmukaisia pakkokeinoja. Erityisesti tulee huomioida poliisin määräämän väliaikaisen lähestymiskiellon tehokas käyttäminen.
- Barnahus -hankkeen toimintamalli otetaan käyttöön lapsiin kohdistuvien rikosten tutkinnan tehostamiseksi. Lapseen liittyvä rikosepäily tutkitaan nopeasti lapsen etu huomioiden.
- Lapsiin kohdistuvat väkivalta- ja seksuaalirikosten tutkinta tulee keskittää poliisilaitoksittain vähintään alueellisesti osaaville tutkijoille ja tutkinnanjohtajille.
- Huomioidaan rikoksen uhrin ohjaaminen ja suojelutarpeenarviointi ilman aiheutonta viivytystä heti akuutissa tilanteessa, eikä vasta varsinaisen esitutkinnan alkaessa. Varmistetaan rikoksesta epäillyn ja rikoksesta tuomitun tukipalveluihin ohjaaminen yhteistyössä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa uusintarikollisuuden torjumiseksi.
- Erityisten suojelutoimien alaisten rikosten tutkintaan, huomioiden erityisesti tutkinnanjohtajat, tarjotaan riittävästi tutkintokoulutusta ja/tai täydennyskoulutusta Poliisiammattikorkeakoulussa
- Poliisikoulutuksessa lisätään tietoisuutta lapsiin kohdistuvien verkossa esiintyvien seksuaalirikosten ja siihen liittyvän kuvamateriaalin kansainvälisen kokonaisilmion torjunnasta. Verkossa esiintyvien rikosten torjuntaa tehostetaan. Kokonaisuuden osaamisen lisäämiseen tarjotaan riittävästi valtakunnallista tutkinto- ja täydennyskoulutusta

- Rikosten selvitystasoa ja tutkinta-aikaa edistetään turvaamalla rikostutkinnassa riittävät henkilöstövoimavarat sekä kehittämällä henkilöstön osaamista, toimintaprosesseja ja johtamista. Rikosten esikäsittelystä annettu ohje otetaan kattavasti käyttöön.
- Osallistutaan aktiivisesti ympäristörikostorjunnan alueellisten moniviranomais-yhteistyöryhmien toimintaan ja yhteistyön tiivistämiseen. Toimitaan tiiviissä yhteistyössä Keskusrikospoliisiin sijoitettujen valtakunnallisen ympäristörikosten tutkimuskoordinaattorin kanssa sekä ympäristörikostutkinnan koordinaattorin kanssa, jolle tuotetaan säännöllisesti alueellista ympäristörikosten tilannekuvaa valtakunnallisen tilannekuvan muodostamiseksi.
- Toteutetaan talousrikostorjunnan strategiaa ja toimenpideohjelmaa, nopeutetun menettelyn tutkintamalleja sekä rihy-ohjeistusta rikoslajineutraalisti.
- Vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa tehostetaan poliisiyksiköiden välisellä yhteistyöllä sekä yhteistoiminnassa Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa.
- Valtakuntaan on perustettu ihmiskaupan torjuntaan perehtyneen asiantuntijaverkoston lisäksi siihen keskittyvä ryhmä (20 htv). Ryhmä paljastaa ja tutkii ihmiskauppaan liittyviä juttuja. Varmistetaan, että poliisiyksiköissä on käytettävissään riittävästi erityisosaamista hallitsemaan ihmiskauppa-rikollisuuteen liittyvät erityispiirteet.
- Painotetaan ihmiskauppa- ja senkaltaisten rikosten torjuntaa, erityisesti seksuaalisen hyväksikäytön ihmiskaupparikosten tehokasta paljastamista. Varmistetaan myös, että ihmiskaupparikosten eri ilmenemismuodot tunnistetaan ja tulevat asianmukaisesti tutkittua resurssien puitteissa.
- Poliisihallitus kehittää poliisin ja syyttäjän välistä esitutkintayhteistyötä yhteistyössä Valtakunnansyyttäjän toimiston kanssa. Yhteistyölinjauksista ja -järjestelyistä sovitaan. Asiat jalkautetaan ja niiden toteutumista seurataan ja toteumasta raportoidaan tuloksellisuusraportoinnin yhteydessä. Tämä on osa rikosten selvitystason ja tutkinta-ajan edistämistä.
- Osallistutaan aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön ja erityisesti EU-työssä pyritään edistämään Suomen poliisin kannalta tärkeitä kantoja.
- Kansainvälisessä poliisiyhteistyössä hyödynnetään tehokkaasti ja monipuolisesti uudistuvia yhteistyön välineitä kuten Schengenin tietojärjestelmää ja Europolia.
- EU:n tason keskitettyjä tietojärjestelmiä koskevat yhteentoimivuussäännökset pannaan kansallisesti täytäntöön ja aloitetaan niiden soveltaminen. Varmistetaan henkilöstön koulutus ja tietoisuus uudesta järjestelmästä.

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuonna 2021:**

- Kiinnitetään erityistä huomiota rikosilmoitusten ja esitutkinnassa laadittavien muiden asiakirjojen laatuun sekä ihmisten kohtaamiseen kaikessa poliisitoiminnassa
- Barnahus -hankkeen toimintamallit jalkautetaan alueellisesti käyttöön lapsiin kohdistuvien rikosten tutkinnan tehostamiseksi.
- Painotetaan ihmiskauppa- ja senkaltaisten rikosten torjuntaa, erityisesti seksuaalisen hyväksikäytön ihmiskaupparikosten tehokasta paljastamista. Varmistetaan myös, että ihmiskaupparikosten eri ilmenemismuodot tunnistetaan ja tulevat asianmukaisesti tutkittua resurssien puitteissa.
- Rikostutkinnan esikäsittelyprosessia toteutetaan Poliisihallituksen ohjeen mukaisesti yhteistyössä syyttäjälaitoksen kanssa siten, että esikäsittelytoiminta on poliisilaitoksissa toiminnallisesti yhdenmukaista, parantaa esitutkinnan päätöksenteon laatua, tehostaa rikosten selvittämistä sekä lyhentää tutkinta-aikoja ja varmistaa kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun sekä huomioi yhteistyön Rikosuhripäivystyksen ja sovittelutoiminnan sekä muiden auttavien tahojen kanssa.
- Talousrikostutkinnan suorituskyky varmistetaan vakiinnuttamalla juttujen esikäsittely ja nopeutetun menettelyn mallit, päättämällä TR-luokiteltuja juttuja enemmän vähintään niin paljon kuin niitä tulee tutkittavaksi, toteuttamalla pankkitiedustelujen tekeminen sähköisen pankkitiedustelujärjestelmän kautta sekä säilyttämällä talousrikostutkintaan käytetty työaika vuoden 2020 tasolla.

- Tehostetaan rikostutkintaa huomioiden sähköisen tiliotteen ja sähköisen rikosilmoituksen tuoma resurssihyöty.
- Osallistutaan aktiivisesti ympäristörikostorjunnan alueellisten moniviranomaisyhteistyöryhmien toimintaan ja yhteistyön tiivistämiseen. Toimitaan tiiviissä yhteistyössä Keskusrikospoliisiin sijoitettujen valtakunnallisen ympäristörikosten tutkimuskoordinaattorin kanssa sekä ympäristörikostutkinnan koordinaattorin kanssa, jolle tuotetaan säännöllisesti alueellista ympäristörikosten tilannekuvaa valtakunnallisen tilannekuvan muodostamiseksi.
- Painotetaan rikoshyödyn pois ottamista kaikkien rikoslajien osalta hyödyntäen rihy - ohjeistusta ja -käsikirjaa. Rikoshyödyn pois ottamista tehostetaan erityisesti huumausaine- ja ympäristörikoksissa. Rikoshyötyä koskevat kirjaukset tietojärjestelmiin tehdään ajantasaisesti.
- Vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa tehostetaan poliisiyksiköiden välisellä yhteistyöllä sekä yhteistoiminnassa Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa. Vakavan rikollisuuden kohdetorjuntamenettelyllä torjuntatoimet kohdistetaan yhteiskunnan kannalta haitallisimpaan ja vaarallisimpaan rikollisuuteen. Kehitetään ja tehostetaan verkkoavusteisen huumausaine- sekä muiden laittomien aineiden ja esineiden kaupan torjuntaa kohdentamalla tiedonhankintaa ja torjuntatoimenpiteitä erityisesti Darknetin kauppapaikoilla toimiviin huumausaineiden myyjiin. Torjuntatoimien tehokkuutta ja vaikuttavuutta seurataan.

#### **4.4 Tuotamme nykyaikaisia, turvallisia ja kehittyviä palveluita, teemme yhteistyötä ja viestimme aktiivisesti**

*Strategiassa on priorisoitu seuraavat linjaukset:*

- Huomioimme poliisin palveluiden kehitystyössä eri asiakasryhmien tarpeet sekä kestäväen kehityksen ja turvallisuuden näkökulmat.
- Lisäämme tietoisuutta, ohjausta ja neuvontaa poliisin palveluista.
- Hyödynnämme teknologian tarjoamat mahdollisuudet kaikessa toiminnan kehittämisessä.
- Hyödynnämme ja kehitämme poliisin sisällä olevia palvelurakenteita ja yhteistyötä yli yksikkörajojen.
- Kehitämme jatkuvasti toimintakykyä ja tietoturvaluuua yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuosina 2021–2025**

- Lisätään oikea-aikaisella viestinnällä poliisitoiminnan vaikuttavuutta ja ylläpidetään vahvaa luottamusta poliisiin. Kehitetään johto- ja tilannekeskusverkoston viestinnällistä suorituskykyä. Tehostetaan suunnitelmallista ja ennakoivaa ennalta estävää viestintää rikosilmiöistä.
- Toteutetaan mobiilihenkilökortin käyttöönoton edellyttämät toimet yhdessä Digi- ja väestötietoviraston kanssa.
- Jatketaan Henkilökortti- ja passijärjestelmän käyttöliittymäkerroksen uudistamista suunnitelman mukaisesti.
- Toteutetaan passisormenjälkien lukeminen yhdessä Rajavartiolaitoksen ja Maahanmuuttoviraston kanssa.
- Viimeistellään liikennevirhemaksujen käsittelyjärjestelmä Liike sekä toteutetaan ajo-oikeusasioden asiankäsittelyjärjestelmä Ajon kilpailutus.
- Kilpailutetaan aselupakorttien, yksityisen turvallisuusalan korttien sekä eräiden muiden lupa-asiakirjojen valmistamista ja toimittamista koskeva sopimus. Aloitetaan passien, henkilökorttien ja oleskelulupakorttien valmistamista ja toimittamista koskeva sopimus.
- Jatketaan uuden asetietojärjestelmän toteutusta hankesuunnitelman mukaisesti.
- Liikenneturvallisuuuustyössä kehitetään viestintää yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten Liikenneturvan ja Traficomien kanssa. Laadukkaalla ja aktiivisella viestinnällä tavoitellaan

ennalta estävyyttä liikenneturvallisuuden edistämiseksi ja toisaalta liikennevalvonnan vaikuttavuutta turvallisuuden tunteen ja kiinnijäämisriskin tunteen lisäämiseksi.

- Poliisi kehittää asiankäsittelyään ja palveluitaan tiedonhallintayksikön suunnitelmallisena kokonaisuutena. Lainsäädäntövaatimusten lisäksi toiminnan ja tiedonhallinnan kokonaisuunnittelun kehittämisellä pyritään lisäämään ratkaisujen yhteentoimivuutta, kustannustehokkuutta sekä tietojohdoisen toiminnan kehittämismahdollisuuksia. Poliisin toiminta-arkkitehtuuri ja tiedonhallintamalli kuvataan säädettyjen vaatimusten mukaisesti, ja kuvauskokonaisuutta hyödynnetään kehittämisen ja tietoturvaluustoimenpiteiden suunnittelussa ja tietosuojan toteutumisen varmistamisessa.
- Poliisi vastaa digitalisaation sekä hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden edistämiseen mm. vaikuttamalla uuden tietopolitiikkalohkon viranomaisyhteistyössä, osallistumalla poikkihallinnollisten digitaalisten palvelukokonaisuuksien kehittämiseen, valmistelemalla uusien teknologisten ratkaisujen (esim. robotiikan ja tekoälyn) käyttöönottoa poliisin hallinto- ja palvelutoiminnassa, sekä edistämällä prosessien digitaalisuutta useissa kehittämishankkeissa ja niiden ICT-ratkaisujen toteutuksissa. Poliisi toimii aktiivisesti myös tietosuojan ja tietoturvaan liittyvissä verkostoissa.
- Poliisi käynnistää jatkoselvityksen neuvontatehtävien, viestinnän ja tietopalveluiden asiakasohjauksen kehittämiseksi ja palveluiden tehostamiseksi. Selvityksellä tavoitellaan informaatioasiakkaiden tehokkaampaa palvelukokonaisuutta, asiakastarpeita tukevien digitaalisten ratkaisujen käyttöön ottamista sekä palvelukokonaisuuden ohjausmallia ja tukipalveluita, jotka tukevat poliisin ydintoiminnan tarpeita tehokkaasti.
- Valmistaudutaan valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistukseen.

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuonna 2021**

- Huolehditaan siitä, että biometristen tunnisteidien käyttöönotto henkilökortissa on koulutettu henkilöstölle ja tarvittavat muutokset henkilökorttimenettelyssä on otettu käyttöön. Lisäksi poliisilaitos huolehtii siitä, että passin ja henkilökortin biometristen tunnisteidien käyttöä koskevat ohjeet ovat koko henkilöstön tiedossa sekä tunnisteita käytetään poliisilaitoksella lain sallimassa laajuudessa.
- Huolehditaan siitä, että lupahallinnon henkilöstö on koulutettu Henkilö-kortti- ja passirekisterin uuden version käyttöön ja uusiin toimintatapoihin.
- Huolehditaan siitä, että uusia rikostorjunnan työkaluja (POTI, POUTA, Kameravalvontakartasto, Kastu) hyödynnetään tehokkaasti.
- Lisätään oikea-aikaisella ja saavutettavalla viestinnällä poliisitoiminnan vaikuttavuutta ja ylläpidetään vahvaa luottamusta poliisiin. Kehitetään johto- ja tilannekeskusverkoston viestinnällistä suorituskykyä. Tehostetaan suunnitelmallista ja ennakoivaa ennalta estävää viestintää rikosilmiöistä.
- Kehitetään poliisin kiireettömiä neuvontapalveluita, tallennettujen kuulustelujen litteroinnin automatisointia ja rahanpesuilmoitusten vastaanoton ja käsittelyn automatisointia.
- Palveluiden tuottamisessa ja kehittämisessä huomioidaan tiedonhallinnan vaatimukset eli niin tietosuojan, tietoturvaluisuuden kuin tiedon elinkaaren hallinnan vaatimukset. Myös viestintää toteutetaan huomioiden tietosuoja ja tietoturvaluisuus.

#### **4.5 Kestävän kehityksen tavoitteet**

- Poliisi toimii aktiivisesti kestäväen kehityksen sitoumuksen tavoitteiden saavuttamiseksi panemalla toimeen hiilijalanjälkeä pienentäviä ja muita ilmastonmuutoksen torjuntaa tukevia toimia.

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuosina 2021–2025**

- Kestävän kehityksen toimeenpanoa varten luodaan pitkän aikavälin suunnitelma keinoista, joilla poliisi mm. kykenee saavuttamaan hallituksen ja SM:n määrittämät hiilidioksidipäästöjen vähentämistavoitteet vuoteen 2027 mennessä.
- Poliisin kestävän kehityksen sitoumuksen laatiminen ja vahvistaminen.
- Diesel- ja bensiinikäyttöisiä yleiskäyttöajoneuvoja korvataan ladattavilla hybridiajoneuvoilla ja täyssähköajoneuvoilla sitä mukaa, kun leasingsopimukset ja ajoneuvojen elinkaaret päättyvät.
- Täyssähkö- ja lataushybridiajoneuvojen latausverkostoa laajennetaan poliisin toimipisteissä
- Lentomat kustusta ja virka-ajoneuvokäyttöä vähennetään etäosallistumisjärjestelyin.
- Lisätään ympäristövaikutusten säännönmukaista arviointia ja painoarvoa hankinnoissa valtakunnallisesti.
- Hankintojen päästövaikutusten mittaamiselle laaditaan uudet, tarkemmat menetelmät euromäärien tilalle.
- Pyritään kehittämään poliisin kyvykkyyksiä ajoneuvojen, erityisesti raskaan liikenteen päästömanipulaatioiden paljastamisessa.

#### 4.6 Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisen tavoitteet

- Poliisi varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

##### Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuosina 2021–2025

- Poliisin palveluihin liittyvää toiminnallista yhdenvertaisuutta edistetään poliisin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti.
- Toteutetaan kysely vähemmistöryhmille ja käytetään sitä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelussa.
- Etnisten vähemmistöjen rekrytointia poliisiin - toteuttamista jatketaan. Toteutetaan hallituskauden aikana selvitystyön toimenpiteitä mm. luottamuksen kasvattamiseksi erityisesti niissä ryhmissä, joissa se on vähäisempää tai joissa tunnetaan eniten turvattomuutta.
- Poliisihallinnossa edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

#### 4.7 Strategian mahdollistaja – hyvinvoiva henkilöstö

Henkilöstö on poliisin tärkein voimavara. Henkilöstösuunnittelulla pyritään ennakoimaan ja varmistamaan, että poliisilla on määrältään ja laadultaan sellaiset henkilöstövoimavarat, joilla edistetään poliisin suorituskykyä ja tavoitteiden saavuttamista. Poliisin henkilöstösuunnitelmassa kuvataan, mitä toiminnalliset linjaukset ja tavoitteet tarkoittavat henkilöstövoimavarojen näkökulmasta. Tässä luvussa on kuvattu tiiviisti keskeisimpiä henkilöstöön liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Poliisin strategian toteutumisen kannalta muita mahdollistajia koskevat toimenpidekirjaukset on esitetty strategisten tavoitteiden yhteydessä.

##### Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuosina 2021–2025

- Poliisin toimintaympäristöanalyysi ja ennakoiva henkilöstösuunnittelu yhteensovitetaan. Tuotetaan resurssianalyysejä.
- Poliisin palvelukyky ja henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan operatiivisia tarpeita vastaavalla koulutuksella, henkilöstön rekrytoinnilla ja suunnitelmallisella osaamisen kehittämisellä sekä toimintaprosessien ja viranomaisyhteistyön kehittämisellä.
- Poliisi edistää digitaalisuutta kaikkien hallinnollisten ja operatiivisten prosessien kehittämisessä. Poliisissa määritellään digiosaamiset ja siirrytään digiosaamisen vahvistamiseen eri keinoin.

- Poliisin johtamista, työnantajakuvaa, liikkuvuutta ja strategisia osaamisia kehittämällä lisätään poliisin houkuttavuutta työnantajana ja henkilöstön hyvinvointia.
- Työsuojelun, työterveyshuollon ja työkyvyn johtamisen avulla edistetään työn ja toimitilojen terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä henkilöstön työkykyisyyttä.
- Poliisihallinnossa edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuuden toteutumista.
- Jatketaan toimenpiteitä, joilla pyritään turvamaan henkilöstölle terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset toimitilat.

#### **Tavoitteen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vuonna 2021**

- Henkilöstöä johdetaan poliisin henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Varmistetaan, että poliisiyksikön resurssien kohdentaminen, johtaminen, osaaminen, työkyky ja toiminta työnantajana vastaavat muuttuvaa toimintaympäristöä ja poliisin operatiivisia tarpeita niin, että pystyy toteuttamaan sille asetetut tavoitteet.
- Osaamisen kehittäminen on suunnitelmallista sekä strategia- ja tulevaisuuslähtöistä. Poliisiyksikkö arvioi ja ennakoii organisaatiotasolla osaamisen kehittämisen tarpeita poliisin ydinosaamisten määrittelyn pohjalta.
- Edistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjattuja henkilöstöpoliittisia ja toiminnallisia tavoitteita. Tavoitteiden tarkoituksena on edistää hyvää työnantajakuvaa ja varmistaa erilaisten osaajien rekrytoitumista poliisihallintoon.
- Arvioidaan vartijoiden ja rikostutkinnan henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisen vaikuttavuutta ja jatketaan kehittämistoimenpiteitä.

## 5. POLIISITOIMEN MÄÄRÄRAHAKEHYKSET VUOSINA 2021–2025

1000 euroa	TAE 2021	S 2022	S 2023	S 2024	S 2025
26.10.01 Poliisitoimi	799 361	789 669	796 827	796 827	796 827
26.10.20 Maastapoistamis- ja noutokuljetukset	7 608	7 608	7 608	7 668	7 668

## 6. SEURANTATIEDOT

Tavoitetaso vuosille 2021–2024 arvioitu 7500 poliisihtv:n mukaisesti, htv- ja muun operatiivisen toiminnan tavoitetason saavuttamiseen vaikuttaa merkittävästi poliisitoimen määrärahatilanne ja sen mahdollistama poliisihtv-määrä. Tämän hetkisten arvioiden mukaan htv-taso ei ole saavutettavissa, joten esitettyjen tunnuslukujen heikentyminen esitetystä on mahdollista.

Mittariston uudistamistyö on käynnissä, mittaristot uudistetaan myöhemmin.

Poliisitoimen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	TP2018	TP2019	TP2020	TAE2021	S2022	S2023	S2024	S2025
Rikoslakirikosten määrä, enintään	436 884	437 056	542 466	460 000	460 000	460 000	460 000	460 000
Katururvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) <sup>1)</sup>	100,8	101,9	98,7	100,5	100,3	100,3	100,3	100,3
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) <sup>2)</sup>	206,9	233,1	ei vielä tiedossa	217,0	217,0	217,0	217,0	217,0
Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) <sup>3)</sup>	3,02	-	3,03	-	3,03	3,03	3,03	3,03
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) <sup>4)</sup>	3,5	-	3,39	-	3,40	3,40	3,40	3,40

**1) Katururvallisuusindeksissä** painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä rattii- ja liikennejuopumusten lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatu summaluku suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.

**2) Liikenneturvallisuusindeksi** on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

**3) Kansalaisten turvallisuuden tunnetta** mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?", 1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Poliisibarometri on joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu, toteutettu edellisen kerran 2018 ja 2020

**4) Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan** mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Poliisibarometri on joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu, toteutettu 2018 ja 2020.



## Muut keskeiset indikaattorit

Vuosi	TP2018	TP2019	TP2020	TAE2021	S2022	S2023	S2024	S2025
Talousarvio- / Kehysrahoitus (ml. lisätalousarviot) (1 000 euroa)	738 069	759 575	802 366	799 361	789 669	796 827	796 827	796 827
Kaikki tuotot yhteensä (1000 euroa)	68 704	81 803	53 796	69 492	69 492	69 492	69 492	69 492
Edelliseltä vuodelta siirtynyt rahoitus (1 000 euroa *)	22 699	44 051	41 520	33 854	755	1 355	5 637	4 787
<b>KOKONAISRAHOITUS YHTEENSÄ (1 000 euroa)</b>	829 472	885 430	897 682	902 707	859 916	867 674	871 956	871 106
<b>HENKILÖSTÖTAVOITTEET YHTEENSÄ, HTV [1]</b>	9 772	9 915	10 108	10 116	10 164	10 164	10 164	10 164
Poliisimiehet, htv - tavoite (Hallitusohjelman mukainen taso)	7 200	7 320	7374	7500	7500	7500	7500	7500
Opiskelijat, htv	263	272	319	280	328	328	328	328
Muu henkilöstö, htv	2 309	2 388	2415	2 336	2 336	2 336	2 336	2 336
Rahoituksen mahdollistama poliisimiehet, htv-taso	7200	7320	7374	7450	7050	7050	7050	
Kokonaishenkilöstö määrä htv rahoituksen mahdollistamalla tasolla	9772	9915	10.108	10 066	9 714	9 714	9 714	9 714

[1] Henkilötyövuositasotiedot sisältävät vain poliisin toimintamomentilta 26.01.01 palkatun henkilöstön osuuden, ei mm. työllisyysvaroin palkattuja. Vuonna 2018 muilta momenteilta palkattuja oli yht. 38, htv:ta, v. 2019 yht, 37 htv:ta ja v. 2020 arvio yht. 49. htv:ta. Vuoden 2021 taso on arviona sama kuin vuonna n 2020 HUOM: Kyseessä on Hallitusohjelman mukainen tavoite. Rahoitustason mahdollistama htv-määrä poikkeaa tavoitteesta. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää lisärahoitusta.

Vuosi	TP2018	TP2019	TP2020	TAE 2021	S2022	S2023	S2024	S2025
<b>Valvonta- ja hälytystoiminta sekä liikenneturvallisuus</b>								
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min.	9,5	10,8	10,0	10,7	10,5	10,5	10,5	10,5
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min.	18,2	15,6	15,0	16,0	15,8	15,8	15,8	15,8
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% , A +B tehtävistä)		75,9	76,8	76,5	76,5	76,5	76,5	76,5
Liikenteen valvontaan käytettävä työaika, htv	509,9	472,2	484,2	490,0	490,0	490,0	490,0	490,0

-josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv	49,1	46,9	54,0	57,5	57,5	57,5	57,5	57,5
<b>Rikostorjunta</b>								
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikennerikokset), %, vähintään	48,6	48,7	44,1	49,1	49,1	49,1	49,1	49,1
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikennerikokset), keskiarvo, vrk	130	136	146	136	140	140	140	140
Omaisuusrikosten selvitystaso, %, vähintään	37,1	37,5	34,1	37,8	37,8	37,8	37,8	37,8
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään (HENKIRIKOKSET)	84,2	92,9	92,1	-	90,0	90,0	90,0	90,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään	63,8	63,4	67,6	80,8	72,0	72,0	72,0	72,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, määrä	36169	36483	36 062	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000
Ilmoitettujen ja päätettyjen talousrikosjuttujen suhde	0,97	1,02	1,08	-	1,0	1,0	1,0	1,0
Takaisin saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	27,42	31,68	24,91	34,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Takaisin saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj.euroa	36,53	42,0	36,23	44,0	45,0	45,0	45,0	45,0
<b>Lupahallinto ja -valvonta</b>								
Sähköisen asioinnin toteuma-aste % (sähköisesti haettavien lupien osuus kaikista poliisiin luvista)	34,3	34,3	32,8	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Sähköisen asioinnin käyttöaste % (sähköisesti vireille laitettujen lupien osuus koko volyymistä niissä luparyhmissä, joissa sähköinen asiointi on mahdollista)	72,3	73,4	72,1	80,0	75,0	75,0	75,0	80,0
Poliisin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä, kpl	1109614	1 338 395	842505	1 183 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
Valvonnalliset toimenpiteet yhteensä, kpl (sis. ajo-oikeuspäätökset, aselupien peruutus- ja varoituspäätökset sekä järjestyksenvalvoja- ja vartijakorttien peruutukset ja varoitukset)	100 110	78 631	69 095	--	75 000	75 000	75 000	75 000

## 7. TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN VAHVISTAMINEN

Poliisihallitus vahvistaa oheisen poliisin toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2022–2025 sekä tulossuunnitelman vuodelle 2021.

Espoossa 3.3.2021.

Poliisilyljohtaja

Seppo Kolehmainen

Hallintojohtaja

Anne Aaltonen

# POLIISIN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN 2022–2024 JA TULOSSUUNNITELMA 2021 - ASIAKIRJAN LIITE

## POLIISIHALLINNON TOIMINTAAN VAIKUTTAVAT LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEET

### 1. Käynnissä olevat

Lainsäädäntöhankkeen nimi	<b>Virka-apulainsäädännön uudistaminen</b> (PV-Poliisi, RAJA-Poliisi, RAJA -PV)
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Lainsäädäntöhanke puolustusvoimien poliisille antamaa virka-apua koskevien säännösten tarkistamiseksi (SM004:00/2018).
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Eryteisesti sotilaallista voimankäyttöä sisältävää virka-apua koskevien säännösten tarkistaminen on erittäin merkityksellistä poliisin kannalta, koska nykyinen sääntely ei käytännön tasolla toimi.
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	
Suunniteltu voimaantuloaika	PV:n virka-apua poliisille koskeva hallituksen esitysluonnos ollut lausuntokierroksella loppuvuodesta 2020.

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (putkalain) kokonaisuudistus
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Putkalaki sisältää säännökset poliisin lain nojalla säilyttämien tutkintavankien, pidätettyjen ja kiinni otettujen kohtelusta. Lain soveltamisessa on havaittu seikkoja, jotka ovat aiheuttaneet tarpeen tarkastella nykyistä lakia kokonaisvaltaisesti sekä yhteensovittaa muita poliisin säilyttämiä vapautensa menettäneitä koskevat säännökset tutkintavankeja koskevien säännösten kanssa.  Lainsäädäntöä on valmisteltu työryhmässä SM014:00/2015, toimikautta jatkettu.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Merkittävä lakiuudistus poliisitoiminnan osalta, valmisteltu yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa. Edellyttää henkilöstön kouluttamista, poliisivankiloiden hallinnollista eriyttämistä, hallinnollista ohjeistamista sekä muutoksenhakumenettelyiden koordinoitua.
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	Hankkeella on henkilöstöön, toimitiloihin ja tietojärjestelmiin liittyviä (huomattavia) taloudellisia vaikutuksia. Hankkeen yhteydessä tarkoituksena on selkeyttää kustannusten käsittelyä siten, että vapautensa menettäneiden terveydenhuollon menojen käsittely saatetaan vastaamaan vankiterveydenhuollon menojen käsittelyä talousarviossa.
Suunniteltu voimaantuloaika	Hallituksen esitysluonnos lähdössä lausuntokierrokselle, hallituksen esitys keväällä 2020

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Henkilökorttilain muutos
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Henkilökorttilakia tulee päivittää siten, että EU:n henkilökorttiasetuksen vaatimukset voidaan täyttää. Käytännössä tämä tarkoittaa sormenjälkien käyttöönottoa henkilökortilla. Asetus ei edellytä sormenjälkien tallentamista sirun lisäksi rekisteriin, mutta tämän tulee olla ehdottomasti tavoite. Eli sormenjäljet tulisi olla rekisterissä samoin kuin passisormenjäljet.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Lainsäädäntöhankkeeseen liittyen tulee valmistautua siihen, että sormenjälkiä koskien tulee julkista keskustelua ja kritiikkiä. Samassa yhteydessä tullaan julkisesti kyseenalaistamaan myös jo käytössä olevat passisormenjäljet ja niiden rekisteröimisen tarve.
Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot	Ei edellytä lisä-htv:ta. Sopimuksissa ja sirun teknisissä vaatimuksissa muutos on otettu huomioon. Käyttöönottoprojekti on erikseen tilattavaa kehitystyötä, jota varten on esitetty rahoitustarve lupahallinnon Hepuli-hanke-esityksessä. Kokonaisuudessaan lupahintoihin vyöryttävä kustannus.
Suunniteltu voimaantuloaika	Asetuksen voimaantulon siirtymäaika päättyy elokuussa 2021. Käyttöönotto tulee olla viimeistään huhtikuussa 2021, kesälomakaudella ei voida tehdä tämänkaltaisia tietojärjestelmätöitä. Lainsäädännön tulee olla valmiina viimeistään 9 kk ennen, noin heinäkuussa 2020. SM on nimennyt vastuvalmistelijan.

Lainsäädäntöhankkeen nimi	EU-rahoitusohjelmakauden 2021-2027 sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntöhanke
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	SM:n 3.6.2019 asettama lainsäädäntöhanke sisäasioiden rahastoja koskevan lainsäädännön valmistelemiseksi EU -rahoitusohjelmakauden 2021-2027 kansallista toimeenpanoa varten. Hankkeessa laaditaan ehdotukset rahastoista vastaavien kansallisten viranomaisten määrittelyksi ja vastuunjaoksi, rahastojen seurantakomiteoiden toimivallasta ja kokoonpanosta, rahastoista myönnettävän rahoituksen tukikelpoisuusehdoista, rahastojen ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista ja toimeenpanosta sekä rahastojen hallintointiin osoitettavan teknisen avun käytöstä ja hallinnoinnista.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Pohan nimettyjen jäsenten (Marja Kartila, varalla Kaisa Turunen) osallistumista työryhmätyöhön. Lisäksi rahoituksen saajatahoja tullaan kuulemana ja osallistamaan valmisteluun mm. työpajoissa, joihin kutsutaan erikseen, tämä koskee erityisesti Pohan lisäksi KRP:ta, Polamkia ja HPL:ta, jotka ovat rahastotuen pääasiallisia saajia poliisissa.
Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot	Työ tehdään virkatyönä eikä siitä aiheudu poliisille ylimääräisiä kustannuksia.
Suunniteltu voimaantuloaika	Voimaan vuonna 2021, Hallituksen esityksen esittelyviikko 15/2021.

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Schengen-tietojärjestelmän (SIS) käyttöä koskevia asetuksia täydentävää lainsäädäntöä koskeva hanke
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Poliisiyhteistyötä, palauttamista ja rajatarkastusta koskevat SIS-asetukset hyväksyttiin EU:ssa kesäkuussa 2018. Asetusten tavoitteena on tehostaa terrorismin ja vakavan rikollisuuden

	<p>torjuntaa, varmistaa turvallisuuden korkea taso kaikkialla EU:ssa sekä edistää maahanmuuton hallintaa. Tavoitteisiin pyritään muun muassa uusilla kuulusluokilla ja laajentamalla SIS-järjestelmään tallennettavaa tietosisältöä.</p> <p>Poliisin osalta olennaiset ovat SIS-poliisiyhteistyöasetus ja SIS-palautusasetus (kolmas asetus SIS -rajatarkastusasetus). Muutosehdotukset koskevat mm. biometrisiä tietoja, terrorismin torjuntaa, haavoittuvia henkilöitä, laitonta maahanmuuttoa sekä tietojen saatavuutta.</p>
<p>Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta</p>	<p>Pohan jäsen (Marja Kartila) osallistuu lainsäädäntötyöhön. Vuoden 2021 aikana tulee valmistautua järjestelmän käyttöön ottoon sopimalla tarvittavasta viranomaisyhteistyötä ja kouluttamalla henkilöstöä.</p>
<p>Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot</p>	<p>Asetusten täytäntöönpano edellyttää tietojärjestelmämuutoksia, henkilöstön koulutusta ja henkilöresurssilisäyksiä. Tietojärjestelmämuutosten ja koulutusten kertaluonteiset kustannukset sisäministeriön hallinnonalalla ovat alustavan arvion mukaan noin 1,67 milj. euroa ja operatiiviseen toimintaan liittyvät toistuvat kustannukset 1,7 milj. euroa</p>
<p>Suunniteltu voimaantuloaika</p>	<p>Uudistettua tietojärjestelmää ryhdytään soveltamaan asteittain niin, että kaikki uudistukset on otettu käyttöön vuoden 2022 alussa. Hallituksen esityksen esittelyviikko 8/21.</p>

<p>Lainsäädäntöhanke nimen</p>	<p>Arpajaislain uudistamista koskeva lainsäädäntöhanke SM051:00/2019</p>
<p>Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä</p>	<p>Sisäministeriön asettaman arpajaislain uudistamista koskevan hankkeen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti selvittää arpajaislain uudistamistarpeita erityisesti rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen ehkäisyn ja vähentämisen edelleen tehostamiseksi. Hankkeen tavoitteena on lisäksi selvittää lainsäädännöllisiä keinoja, joilla voitaisiin tukea Veikkaus Oy:n toimintaedellytyksiä kanavointikykyisen yksinoikeusjärjestelmän vahvistamiseksi.</p> <p>Hankkeessa valmisteltu HE-luonnos on ollut lausuntokierroksella 7.1.-5.2.2021.</p>
<p>Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta</p>	<p>Poliisihallitus on osallistunut lakihankkeeseen ja antanut HE-luonnoksesta lausunnon.</p> <p>Esityksellä on merkittäviä vaikutuksia Poliisihallituksen valvontatehtäviin. Vuoden 2021 aikana tulee valmistautua arpajaislain ja uusien valvontatehtävien edellyttämiin muutoksiin niin henkilöstöresurssein kuin tietoteknisin resurssein.</p>
<p>Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot</p>	<p>HE-luonnoksen mukaan lakimuutoksella on vaikutusta rahapelitoimintaa arpajaislain nojalla valvovaan Poliisihallitukseen. Maksuliikenne-estojen osalta sääntelyssä on kyse uudesta tehtäväkokonaisuudesta, minkä johdosta Poliisihallituksen tehtävien arvioidaan lisääntyvän. Maksuliikenteen estojen käyttöönotto vaikuttaa Poliisihallituksen lisääntyvänä resurssitarpeena. HE-luonnoksessa lisäresurssitarpeen on arvioitu olevan 4 htv:ta, mikä merkitsisi noin 330 000 euron vuosittaista kustannusta. Lisäksi viestinnän ja muiden Poliisihallitukselle tulevien valvonnallisten</p>

	lisäresurssitarpeiden voidaan arvioida olevan 1-3 htv:ta, mikä merkitsisi noin 82 500 - 247 500 euron vuosittaista kustannusta. Henkilöstöresurssitarpeiden lisäksi on huomioitava ainakin tietotekniset resurssit.
Suunniteltu voimaantuloaika	Hallitus on syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä linjannut, että tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle kesäkuussa 2021.

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen lainsäädännön uudistamishanke VN/25829/2020-VM-14
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Valtiovarainministeriö asettaman työryhmän tehtävänä on arvioida, miten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevaa lainsäädäntöä tulisi muuttaa huomioiden EU:n rahanpesudirektiivien kansallisessa täytäntöönpanossa havaitut puutteet, FATF:n huhtikuussa 2019 julkaisemassa Suomen maa-arvioraportissa esitetyt toimenpidesuosituksukset sekä kansalliset rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvät lainsäädännön muutostarpeet.  Työryhmän tulee laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Pohan jäsenet (Timo Kilpeläinen ja Laura Kumpulainen) osallistuvat hankkeen työhön. Työ tehdään virkatyönä eikä siitä aiheudu tässä vaiheessa ylimääräisiä kustannuksia.
Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot	Hahmottuu työryhmän työskentelyn edetessä.
Suunniteltu voimaantuloaika	Työryhmän toimikausi on 1.1.2021 - 31.8.2021.

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Rahankeräyslain muutoshanke (SM014:00/2020)
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Sisäministeriö on asettanut lainsäädäntöhankkeen päästökompensaatiotoiminnan ja rahankeräyslain suhteen arvioimiseksi ja rahankeräyslain muuttamiseksi. Hankkeen tavoitteena on ollut arvioida päästökompensaatiotoiminnan suhdetta rahankeräyslakiin ja valmistella tarvittavat lainsäädäntömuutosehdotukset rahankeräyslain selkeyttämiseksi siten, että vapaaehtoinen päästökompensointi olisi mahdollista.  Esitysluonnos perustuu hankkeeseen nimetyn sisäministeriön ulkopuolisen asiantuntijan laatimaan taustaselvitykseen. Taustaselvitys on laadittu sisäministeriön johdolla ja sitä on ohjannut ohjausryhmä, joka koostui sisäministeriön virkamiehistä. Taustaselvitystyössä kuultiin laajasti eri sidosryhmiä ja asiantuntijoita.  Sisäministeriön laatima HE-luonnos on ollut lausuntokierroksella 6.11.-18.12.2020.

<p>Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta</p>	<p>Poliisihallitus on osallistunut ulkopuolisen asiantuntijan taustaselvitystyön yhteydessä järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin kutsujen mukaisesti.</p> <p>Poliisihallitus on antanut HE-luonnoksesta lausunnon.</p> <p>Vuoden 2021 aikana Poliisihallituksen tulee valmistautua rahankeräyslain muutokseen ja luoda mm. prosessi kuluttaja-asiamiehen kanssa, jonka tehtävänä on jatkossa arvioida, onko toiminta esitetyn soveltamisalarajoituksen mukainen vai tuleeko rahankeräyslaki sovellettavaksi. Toiminnan arviointi ja lain soveltamisalan määrittäminen yksittäistapauksittain tapahtunee lausunntomenettelyllä ja on omiaan lisäämään viranomaisten työtä merkittävästi. Toimintaa koskeva arviointi tehdään aina yksittäistapauksessa.</p>
<p>Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot</p>	<p>HE-luonnoksen mukaan ehdotetulla muutoksella olisi vähäisiä vaikutuksia Poliisihallituksen tehtäviin. HE-luonnoksen mukaan ehdotettu muutos tulisi mahdollisesti siirtämään päästökompensaation valvontavastuuta rahankeräyksiä valvovalta viranomaiselta kuluttajansuojaviranomaiselle. Kyse ei olisi varsinaisesta lainsäädännöllä toteutettavasta tehtävien siirrosta, vaan enemmänkin viranomaisten välistä toimivallanjakoa selkeyttävästä lainsäädäntömuutoksesta. Edelleen ehdotetun HE-luonnoksen mukaan Poliisihallituksella ei enää jatkossa olisi toimivaltaa valvoa toimintaa, vaan säännöksen mukaisten palveluiden tarjoamisen osalta toimivaltaisena viranomaisena toimisi aina jatkossa kuluttaja-asiamies.</p> <p>Poliisihallituksen näkemyksen mukaan viranomaistoimintaan liittyvät vaikutukset voivat kuitenkin olla merkittävämpiä kuin mitä HE-luonnoksessa on todettu. Rahankeräyslain muuttaminen aiotulla tavalla tulee Poliisihallituksen lausunnossa kuvatun mukaisesti luomaan oikeudellisen tilan, jossa saman sisältöistä toimintaa voidaan joutua tapauskohtaisesti pitämään joko rahankeräyksenä tai elinkeinotoimintana taikka ei kumpanakaan näistä. Toiminnan arvioinnista ja rahankeräyslain soveltuvuudesta vastaa jatkossa kuluttaja-asiamies ja lain soveltamisalan määrittäminen tapahtunee ainakin aluksi yksittäistapauksittaisella lausunntomenettelyllä. Tämän voidaan arvioida lisäävän viranomaisten, Poliisihallitus mukaan lukien, työtä merkittävästi.</p>
<p>Suunniteltu voimaantuloaika</p>	

<p>Lainsäädäntöhankkeen nimi</p>	<p><b>Älykkäät rajat- toimeenpanohanke (RVLDno-2017-2405)</b></p>
<p>Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä</p>	<p>Rajavartiolaitos käynnisti 21.12.2017 hankkeen Älykkäät rajat-lainsäädännön toimeenpanon valmistelemiseksi ja toteuttamiseksi. Älykkäät rajat toimeenpanohanke perustettiin valmistelemaan ja toteuttamaan Euroopan Unionin Älykkäät rajat-lainsäädäntökokonaisuuden toiminnot Suomessa.</p>
<p>Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta</p>	<p>Lakiuudistus poliisitoiminnan osalta ulkomaalaisvalvonnan, vakavan rikostorjunnan tutkintatyötä ja rajavalvonnan uuden tietojärjestelmän ja työtavan käyttöönoton myötä.</p>



Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot	Poliisille kustannuksia niin henkilö- ja tietojärjestelmäkustannuksina kuin laitehankintoina
Suunniteltu voimaantuloaika	EU:n lainsäädäntö on valmista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2226. Kansallisen lainsäädännön valmistelu alkaa 2019. Tietojärjestelmän käyttöönoton suunniteltu aikataulu 2021 lopussa - 2022 kesällä.

## 2. Suunnitellut lainsäädäntöhankkeet

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Lakimuutos ulkomaalaislain muuttamiseksi
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Käynnistetään lakimuutos ulkomaalaislain muuttamiseksi siten, että säilöönnotolle ja asumisvelvollisuudelle vaihtoehtoisena vähemmän rajoittavana ja yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaisempaan turvaamistoimena säädetään kielteisen oleskelulupapaatoksen saaneen henkilön tekninen valvonta. Selvitys tehty, tällä tiedolla lakimuutosta ei toteuteta. Vastuutaho on SM/MMO
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Jos hanke käynnistetään, Poliisihallitukselta olisi hyvä olla edustaja valmistelutyöryhmässä. Pohan näkökulmasta lakimuutos ei ole tarpeellinen eikä sellaisenaan tarpeellinen. Poha on tähän tematiikkaan liittyen esittänyt sisäministeriölle useana vuotena turvaamistoimien kehittämiseen liittyvänä ehdotuksena yjt-perusteisen säilöönnoton sisällyttämistä lainsäädäntöön.
Poliisitoimen lisäresursointitarve, htv ja eurot	Maahanmuuttovirasto on tehnyt erillisen kustannushyötyarvion asiasta. Migrin arvion mukaan hankkeen aiheuttamat kustannukset ja valvonnasta mahdollisesti saatava hyöty eivät kohta. Jos hanke esitetyssä muodossa etenee lainsäädäntöön ja teknisen valvonnan toteutus ohjautuisi poliisille, resurssivaikutukset (sekä htv että valvontajärjestelmän hankkimisesta ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset) ovat merkittävät.
Suunniteltu voimaantuloaika	

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus Rikoslain 20 luvun kokonaisuudistus
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Tavoitteena on valmistella säännökset, joilla vahvistetaan suostumuksen asemaa raiskauksen tunnusmerkistössä. Säännösten tulee asiallisesti sisältää rangaistusäännös sukupuoliyhteydestä vastoin toisen ilmaisemaa tahtoa. Työryhmän tulee myös selvittää ja arvioida, voidaanko suostumuksen asemaa vahvistaa muilla muutoksilla, kuten puhtaasti suostumuksen puutteeseen tai suostumuksen ja nykyisen tunnusmerkistön yhdistelmään perustuvalla rikossäännöksellä sekä valmistella muutokset, joilla nuoriin lapsiin kohdistuneet sukupuoliyhteydet säädetään rangaistaviksi raiskausrikoksina ja tehdä ehdotus rangaistusten kiristämiseksi. Lisäksi työryhmän tulee arvioida avutonta tilaa koskevan sääntelyn kattavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ottaen huomioon edellä mainitut muutokset, sekä tehdä tarvittavat muutokset perusteluihin tai sääntelyyn sekä arvioida rikoslain muihin lukuihin sisältyvien seksuaalirikoksia koskevien rangaistussäännösten kehittämistarpeet.

	OM:n hanke OM007:00/2019.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Varaudutaan asiaan liittyvään koulutukseen ja sen integroitumiseen kaikkeen asiaan liittyvään koulutukseen.
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	
Suunniteltu voimaantuloaika	

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Poliisin tiedonhankintakeinot ja esitutkinta
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Tekninen valvonta ja verkkotiedonhankinta edellyttäisivät selkeätä säädöspohjaa. Esitutkinnan suorittamisvelvoite sekä esitutkintakynnys kaipaivat uudelleentarkastelua.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	TEKNINEN VALVONTA: Lakihankkeessa on tarkoitus arvioida poliisilain 4 luvun teknisen valvonnan säännöksiä ja huomioida mahdolliset muutostarpeet. Muutostarpeet voivat liittyä teknisen valvonnan määrittelyyn ja erilaisiin poliisin suorittamiin teknisten apuvälineiden avulla tehtäviin valvontoihin, kuten ns. haalarikameravalvontaan, liikkuvaan automaattivalvontaan jne.
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	Lakimuutos ei lähtökohtaisesti aiheuta resurssivaikutuksia, koska kyse olisi toimivaltuuksien laajentamisesta. Vaikutukset liittyisivät sen sijaan siihen, että uudet toimivaltuudet mahdollistaisivat tehdä enemmän ja tehokkaammin.
Suunniteltu voimaantuloaika	Ei tiedossa ja arvioidaan erikseen.

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Maalittaminen
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	POHA on tehnyt yhdessä Vksv:n ja käräjäoikeuksien laamannien kanssa esityksen OM:lle viranomaisten rikosoikeudellisen suojan parantamiseksi, sisältäen oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan laajennuksen. Lisäksi POHA on tehnyt SM:lle esityksen nimiläättöjen korvaamisesta tunnustelatoilla tietyissä operatiivisissa tilanteissa.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	
Suunniteltu voimaantuloaika	Hallituksen esitys 226/2020 vp on käsittelyssä eduskunnassa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2021.

Lainsäädäntöhankkeen nimi	Henkilökorttilain eräiden muiden lakien muutos liittyen mobiilihenkilökortin käyttöönottoon
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Henkilökorttilakia tulisi muokata siten, että henkilökortti (ilman matkustus-oikeutta) voisi olla myös sähköinen lupa. Mobiilihenkilökortti sisältäisi myös vahvan sähköisen tunnistamisen välineen. Pohan ja VRK:n ehdottaman mallin mukaisesti toteutettaessa edellyttäisi muutoksia myös ainakin

	lakiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	
Suunniteltu voimaantuloaika	

Lainsäädäntöhankkeen nimi	<b>Lainsäädäntöhanke kehityksen vahvistamisesta EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle</b>
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Lainvalvonta- ja rajayhteentoimivuuasetukset ovat suoraan sovellettavia. Asetusten johdosta kansallista sääntelyä tulee muuttaa siltä osin, kuin asetukset edellyttävät kansallisen lainsäädännön antamista tai kansallinen, voimassa oleva lainsäädäntö on ristiriidassa asetusten kanssa. Käytännössä kansallista lainsäädäntöä tarvitaan ennen kaikkea asetusten 20 artiklassa tarkoitetun toimivallan kansalliseksi voimaansaattamiseksi. Kyse on EU-tietokantojen käyttämisestä henkilöiden tunnistamiseen.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Mikäli ehdotettu muutos hyväksytään, poliisilta edellytetään henkilöstön kouluttamista uusien tietolähteiden käyttämiseen.
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	Koulutus on suoritettavissa olemassa olevilla resursseilla. Asetusten täytäntöönpano aiheuttaa taloudellisia vaikutuksia poliisihallinnossa.  Merkittävä osa taloudellisista vaikutuksista aiheutuu suoraan uusiin asetuksiin sisältyvästä sääntelystä.  Asetusten täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset on tarkoitus osittain kattaa EU-rahoituksella. Taloudellisten vaikutusten arviointia täsmennetään hankkeen kuluessa.
Suunniteltu voimaantuloaika	2023

Lainsäädäntöhankkeen nimi	<b>Rikosprosessin kehittämishanke (ETL-työryhmä)</b>
Lyhyt ja tiivis kuvaus sisällöstä	Kehittämishankkeessa arvioidaan eri tarpeita ja mahdollisuuksia rikosprosessin kehittämiseen. Hankkeeseen liittyy mahdolliset esitutkintalain muutokset ja muiden mahdollisten liitännäislakien muutokset.
Lyhyt kuvaus, mitä edellyttää poliisihallinnolta	Hanke on OM vetoinen ja työryhmän työskentelyn lopussa (31.12.2021) näkyvät poliisihallintoon kohdistuvat muutokset. Mahdollisesti edellytetään joitain poliisin henkilöstön koulutuksia ja resurssivaatimuksia, mutta näitä ei pystytä tässä vaiheessa arvioimaan.
Poliisitoimen lisäresurssointitarve, htv ja eurot	Ei pystytä vielä arvioimaan.
Suunniteltu voimaantuloaika	?

Huomioitava myös: Henkilötunnuksen muuttamisen helpottamista ajavaa lakihanke, mikä edetessään tuonee tehtäviä poliisille sekä Poliisin henkilötietolain tarkastelu v. 2021 aikana, josta voinee myöhemmin aiheutua ko. lain päivittämistarve.